

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Dubium XIV. Quid sit contractus Societatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

res spiritualis æstimatur temporali, sed offertur executio rei spiritualis loco temporalis alioquin tradendæ, quæ commutatio licita est, si enim tibi debeam 100. aureos, licitè offero 100. Missas pro te legendas, ut sic te moveam ad remittendos centum aureos.

Ad quid teneatur, qui juravit non amplius ludere, dictum est P. 1. à n. 452.

De Sponsione doctè agit Onnate D. 131. Sect. 3. De Sortibus, Sect. 4. De Ludo, Sect. 5. & seqq.

D V B I V M XIV.

Quid sit Contractus Societatis.

- 1097 **R** *Esp.* Is est, cùm aliqui inter se conveniunt, & contributis aliquibus rebus ad lucrandum idoneis, sive fructiferis, ut pecuniâ, animalibus, industriâ, labore, &c. commune aliquod lucrum faciunt; quod, uti & damnum, pro ratione, & rata cujusque dividunt inter se. *V. Less. L. 2. c. 25. D. 1. Laym. Lib. 3. Tract. 4. c. 20. Bonac. Tom. 2. de Contract. Disp. 3. Q. 6. P. 1.* Unde spectando id, quod ratio & Justitia naturæ hinc requirit, *resoluntur hi Casus:*
- I. Plus lucrari debet, qui confert pecuniam & operam suam, quàm qui vel pecuniam, vel operam solam confert.
- II. Capitale seu fors, quam quivis contribuit, si pereat casu, vel culpâ sociorum levissimâ, contribuenti perit: ubi discrimen est inter hunc contractum, & mutuuum: quia in mutuo fors data alienatur, & dominium ejus transfertur in mutuatarium, cujus proinde solius periculum ac damnum est, si casu pereat:
- in

in societate autem, qui sortem confert, eam non omnino alienat à se, & uti commodum ac lucrum ad eum spectat, sic etiam periculum & damnum.

Bonac. P. 3. N. 3. & 12.

III. Potest tamen etiam fieri in hoc contractu, ut quis justè servet sortem suam indemnem, & insuper certum lucrum percipiat, si nimirum ad contractum societatis adjungantur duo alii, assurationis, & venditionis, cujus tale exemplum ponit *Laym.* Inis societatem cum mercatore, & contribuis ei 100. florenos v. g. spes est, quòd is quotannis lucraturus sit 300. cujus lucri dimidium v. g. jure societatis tibi debetur unà cum sorte; sed quia ad te quòque pertinere deberet ejusdem sortis periculum, ut ipse id periculum in se suscipiat, & tibi sortem affecuret, in hujus oneris compensationem, relinquis ei majorem partem lucri sperati, ut scilicet duæ partes lucri ad ipsum, & tertia ad te pertineat. Et rursus, quia spes lucri hujus incerta est, ideo adhuc partem hanc lucri sperati, nempe 100. florenos in spe, vendis etiam eidem 50. vel 60. v. g. annuis certis, & in re, & sic tandem id lucrum facis, & sortem servas indemnem, *vid. Laym. & Bonac. ll. cc.*

IV. Societas etiam in pecoribus validè & licitè instituitur: Et interdum quidem ita, ut tam pecora ipsa, quæ alteri pascenda & nutrienda traduntur, quàm emolumenta & fructus, ipsaque detrimenta & damna danti & accipienti communia sint; interdum verò ita, ut pecorum dominum, ideòque etiam periculum, sive casus fortuitus, spectet ad solum dantem; emolumenta autem fructuum, nempe foetûs, lanæ, lactis, spectent ad utrumque. *Vid. Less. & Laym.*

Tom. III.

Vv

ADDEN-

A D D E N D A.

- 1098 Q. 197. Quid hic præterea sit notandum. & Seqq.
 §. 1. Ad contractum societatis requiruntur hæ præcipuè conditiones, 1. Ut fiat in negotiatione honesta & licita. 2. Ut singuli aliquid in commune conferant, sive sit pecunia sive opera sive industria. 3. Ut expensæ, lucrum & dâmina sint communia & æqualia secundùm proportionem illius, quod in commune confertur. Potest tamen societas fieri, non ad lucrum, sed ad solum usum, uti si studiosi in eisdem ædibus habitantes ad communem usum conferant libros, hic talem, iste alium. Specialia autem circa societatem Officiorum, quæ præsertim in Curiis à quibusdam initur, videri possunt apud Lugo d. 30. S. 5. & Less. in auct. V. *Societas Officiorum*.
- 1099 §. 2. Si Cajus det Titio 10. gallinas, eo pacto, ut singulis diebus reddat unum ovum, & teneatur numerum integrum gallinarum servare, adeoque si una moriatur vel eripiatur, substituere aliam, *Med. Rebell.* & alii cum *Alloza V. Societas* n. 43. putant hunc contractum esse injustum, quia Cajus habet lucrum certum, Titius autem totum periculum sortis, & præterea onus alendi gallinas; sed *Lay. l. 3. t. 4. c. 20. n. 4. Castrop. d. 8. p. 6. n. 2.* & alii probabilius dicunt posse esse justum, quia periculum compensari potest per plures fructus, uti rectè *Covar. l. 3. Variarum. c. 2. n. 4.* onus autem alendi compensatur per longè plura ova à reliquis gallinis habenda.
- 1100 §. 3. Expensæ à conferente operam factæ in mercibus deportandis, in itineribus pro societate factis, in ægritudine ex societatis negotio orta; item dâmina ob ipsam formaliter societatem causata sine culpa, v. g. per fures vel latrones, spectant ad omnes,

omnes, uti habetur l. 52. §. 4. ff. *Pro socio*, docentque communiter AA. cum *Lugo* n. 28. & 31. *Castrop.* p. 7. Et non debere detrahi æstimationem illarum expensarum, quas socius ille domi faceret, docent *Nav. Mol. Less. Laym. Saa, Castrop.* n. 2. quamvis contradicant *Silv. Ang. Arm. Maj. Rebell. Lugo* n. 39.

§. 4. Si Cajus contulit pecuniam, Titius verò 1101
operam, & valor operæ erat æqualis valori pecuniæ, probabile est etiam pecuniam postmodum debere dividi inter ipsos, alioquin esset inæqualitas, opera enim perdita est in bonum utriusque, ergo videtur æquum, ut & sic perdatur pecunia, *Mol. Less. Lugo* n. 16. Si autem Titius conferat operam in valore pecuniæ minorem, adhuc putant multi finitâ societate hanc pecuniam esse dividendam, sed etiam probabiliter negant *Fach. Rebell. & Castrop.* p. 3. qui hoc ipsum videntur, dicere, etiam si valor operæ fuisset æqualis, quia quando contrahentes aliud non exprimunt, censentur velle tantum communicare usum & commoditatem illorum, quæ conferunt, non autem proprietatem, sicuti qui ad negotiationem confert navim, confert tantum illius usum non autem proprietatem, hinc navis post societatem remanet ipsius, aliter autem poterit attingi æqualitas etiam quoad pecunias, uti ostendit ipsemet *Lugo* suprâ.

§. 5. Si pecunia, quam solus Cajus contulit, 1102
pereat, *Saliz.* & alii absolutè dicunt jacturam debere ferri ab utroque æqualiter, alioquin qui industriam affert, minori se periculo exponeret; *Maj.* & alii dicunt, si pecunia pereat ante operas exhibitas, jacturam debere æqualiter ferri, si autem post, debere ferri à solo Cajo, quia opera jam est impensa loco pecuniæ; *Covarr.* & alii dicunt jactu-

ram tum esse æqualiter ferendam, quando industria æquivalerat usui & proprietati pecuniæ, si autem æquivalerat soli usui, ferendam esse à solo Cajo: denique *Gl. Bart. Bald. Silv. Rebel. Less. Castrop. p. 4. n. 4. Alloza n. 16. Illf. t. 4. d. 2. n. 454.* aliique plures probabilius dicunt soli Cajo esse ferendam, nisi aliter sit conventum, quia æquum est, per se loquendo, ut illi soli pereat pecunia, qui erat ejus dominus, supponitur enim aliter statuta æqualitas secundum spem lucri & periculum damni.

1103 §. 6. Si finito negotio nullum sit lucrum, *Fill.* putat ex pecunia capitali debere saltem solvi valorem operæ, sed negant *Mol. Less. Lugo n. 24. Burgh. cent. 2. cas. 96.* quia sicut si pecunia periisset, soli ejus domino periisset, ita opera perit illi soli, qui eam confert, & secundum hos AA. societas fit solum ad lucrum.

1104 §. 7. Contractus societatis dissolvitur, 1. Mutuo consensu sociorum. 2. Renuntiatione unius ex illis, non tamen ante tempus in pacto determinatum. 3. Publicatione bonorum alterius socii. 4. Cessione bonorum propter contracta debita. 5. Elapso tempore, pro quo societas constituta. 6. Re, in qua fundabatur societas, integrè vel magna ex parte intereunte. 7. Morte socii, si tamen negotium cœptum nunc finiri posset sine sociorum præjudicio, alioquin hæres teneretur concurrere. Videri possunt leges citatæ apud *Illf.* num. 456. Vide etiam *Mol. tr. 2. d. 414.* An pactum, quo fors & lucrum affeçantur, sit justum, videri possunt dicta hinc n. 876.

DUBI-